

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.6.2014
COM(2014) 358 final

2014/0180 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu
üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Kuna on vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta¹ (edaspidi „direktiiv”) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta,² tuleks näha ette, et nendes direktiivides sisalduvaid eeskirju kohaldatakse Euroopa Liidu institutsioonide poolt nende endi arvel sõlmitud lepingute suhtes.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

Kuna käesoleva ettepanekuga ainult rakendatakse uued direktiivid avalike hangete ja kontsessioonilepingute sõlmimise kohta, siis avalikku konsultatsiooni ei toimunud.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Finantsmääruses tehtavad muudatused võib jagada kolme peamisesse rühma.

Esimene rühm on seotud finantsmääruse vastavusse viimisega direktiiviga. Lisatakse uued sätted, mis käsitlevad muu hulgas järgmist: turu-uuringud, innovatsioonipartnerlus, keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse normidele vastavuse kui keskse nõude kehtestamine, kriteeriumide hindamine kindlaksmääramata järjekorras ja lepingu sõlmimine majanduslikult soodsaima pakkumuse põhjal. Lisaks nähakse finantsmääruses esmakordselt ette ehitustööde ja teenuste kontsessioonid ning nende suhtes kohaldatakse samasuguseid menetlusi nagu avaliku hanke lepingute suhtes.

Teine rühm muudatusi käsitleb artikleid kõrvalejätmise kohta. Kõrvalejätmise põhjuseid selgitatakse ja need ühtlustatakse direktiivi sätetega ning asjaomasele ettevõtjale nähakse ette võimalus võtta parandusmeetmeid. Segaduse vältimiseks eristatakse kõrvalejätmist pakkumuse tagasilükkamisest. Liidu finantshuvide kaitseks luuakse ühtne süsteem, võttes arvesse olemasolevat menetlusest kõrvalejätmise juhtumeid käsitlevat keskandmebaasi. Süsteemi eesmärk on tagada ohu varajane avastamine ja vältimine ning avaldada nende ettevõtjate andmed, kes on jäetud menetlusest kõrvale. Luuakse menetlusest kõrvalejätmise toimikond, kes teeb pärast juhtumi analüüsimist otsuse kõrvalejätmise kohta ja tagab ettevõtjale kaitseõiguse.

Kolmas rühm muudatusi on seotud teksti selgitamise ja lihtsustamisega. Direktiiviga kehtestatud piirmääradest allapoole jäävaid hankeid käsitlevad sätted vaadatakse direktiivis sätestatud ulatuses läbi, et tagada jaotises kasutatud sõnavara ühtsus ja selgitada teatavaid eeskirju. Kõnealused selgitused ja lihtsustused käsitlevad avalikustamist käsitlevaid meetmeid piirmäära ületavate ja sellest allapoole jäävate hangete korral, avamise ja hindamise nõudeid, nõuetele mittevastavate pakkumuste tagasilükkamist, ehitustööde ja keerukate teenuste pangatagatise, asjaolu, et liidu institutsioonide käsitatakse direktiivi kohaselt kesksete hankijatena, viidet direktiivi kohaselt kohaldatavatele piirmääradele, elektroonilisi menetlusi ja rahvusvahelistel organisatsioonidel hankemenetlustes osalemise võimaldamist institutsioonide poolt.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL, 26. veebruar 2014, riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65)

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23/EL, 26. veebruar 2014, kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu
üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 322, koostoimes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga, eriti selle artikliga 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012⁴ kehtestatakse Euroopa Liidu üldeelarve koostamise ja täitmise eeskirjad. Määrus hõlmab ka avaliku hanke eeskirju. 26. veebruaril 2014 võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL⁵ riigihangete kohta ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23/EL⁶ kontsessioonilepingute sõlmimise kohta. Seepärast on vaja kohandada määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, et võtta arvesse kõnealuseid direktiive liidu institutsioonide poolt nende endi arvel sõlmitavate lepingute kohaldamise suhtes.
- (2) Tuleks lisada mõned mõisted ja teatavad tehnilised selgitused, et tagada määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 terminoloogia kooskõla direktiivide 2014/24/EL ja 2014/23/EL terminoloogiaga.
- (3) Hankemenetluse algatamise eel ja järel kohaldatavat avalikustamiskorda tuleks selgitada juhul, kui hankelepingu maksumus ületab direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäära või jääb sellest allapoole.
- (4) Määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 tuleks esitada täielik loetelu liidu institutsioonide hankemenetluse liikidest, sõltumata nende maksumusest.
- (5) Kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL peaks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaselt olema võimalik enne hankemenetluse alustamist korraldada turu-uuring.
- (6) Liidu finantshuvide kaitseks tuleks kehtestada ühtne süsteem, võttes arvesse olemasolevat menetlusest kõrvalejätmise juhtumeid käsitlevat keskandmebaasi.

³ ELTC, lk.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL, 26. veebruar 2014, riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23/EL, 26. veebruar 2014, kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

Süsteemi eesmärk peaks olema tagada ohu varajane avastamine ja koondada menetlusest kõrvale ettevõtjate andmed.

- (7) Kuigi varajase avastamine ja kõrvalejätmissüsteemi eest vastutab komisjon, peaksid teised institutsioonid ja asutused otse osalema ohtude varajases avastamises.
- (8) Hankemenetluses osalemisest kõrvalejätmise eeskirju tuleks täiustada, et tugevdada liidu finantshuvide kaitset.
- (9) Otsuse jätta ettevõtja eelkõige hankemenetluses osalemisest kõrvale ja määrata rahaline karistus peaks tegema hiljuti komisjoni loodud uus kesktoimkond. Toimkond peaks koosnema komisjoni ja kaasatud institutsioonide, asutuste või liidu ametite peamistest asjaomastest osalejatest.
- (10) Kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL tuleks määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 täpsustada menetlusest kõrvalejätmist põhjustavate ebaseaduslike tegevuste loetelu, kuhu kuuluvad eelkõige laste tööjõu kasutamine või muud inimkaubanduse liigid. Tuleks selgitada, et lepingu oluline rikkumine põhjustab samuti menetlusest kõrvalejätmise.
- (11) Ettevõtja suhtes ei tohiks teha menetlusest kõrvalejätmise otsust, kui ta suudab võetud parandusmeetmete abil tõendada oma usaldusväärsust. Kõnealust võimalust ei tohiks kohaldada kõige raskemate kuritegude korral.
- (12) Hiljuti loodud toimkond peaks menetlusest kõrvale jätma ettevõtja, kes on süüdi ametialaste käitumisreeglite olulises rikkumises, pettuses, korruptsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises, rahapesus, terrorismi rahastamises, terrorismiga seotud õigusrikkumises, laste tööjõu kasutamises või muus inimkaubanduse vormis või on esitatud tõendite põhjal lepingut oluliselt rikkunud.
- (13) Kõnealune toimkond peaks tagama ettevõtjale kaitseõiguse. Pettuse, korruptsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse korral, mille suhtes veel ei ole tehtud lõplikku kohtuotsust, peaks toimkonnal olema võimalik ettevõtjale seisukohtade esitamiseks võimaluse andmine edasi lükata. Edasilükkamist peaks võimaldama ainult juhul, kui on mõjuvad õiguslikud põhjused, et kaitsta juurdluse konfidentsiaalsust.
- (14) Hankija peaks ettevõtja menetlusest kõrvale jätma ka juhul, kui ta on mõistetud lõpliku haldusotsuse või lõpliku kohtuotsusega süüdi ametialaste käitumisreeglite olulises rikkumises, sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega seotud kohustuste täitmatajätmisses, pettuses, korruptsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises, rahapesus, terrorismi rahastamises, terrorismiga seotud õigusrikkumises, laste tööjõu kasutamises või muus inimkaubanduse vormis.
- (15) Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumeid tuleks selgelt eristada pakkumuse tagasilükkamise kriteeriumidest.
- (16) Kõik eelarve täitmises osalevad üksused peaksid vahetama teavet ettevõtjate kohta, kelle nad on liidu finantshuvide kaitsmiseks oma vastutusel otsustanud menetlusest kõrvale jätta.
- (17) Kõrvalejätmise kestus peaks olema vastavalt direktiivile 2014/24/EL ajaliselt piiratud.
- (18) Selleks et suurendada kõrvalejätmist ja rahalisi karistusi käsitlevate sätete heidutatavat mõju, tuleks teave menetlusest kõrvale jäetud ettevõtjate kohta avaldada komisjoni

veebisaidil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses nr 45/2001⁷ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ⁸ sätestatud andmekaitseõuetega.

- (19) Kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL peaks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 võimaldama kontrollida kõrvalejätmist, kohaldada valiku- ja hindamiskriteeriume ning kontrollida vastavust hankedokumentidele mis tahes järjekorras. Selle tulemusel peaks olema võimalik lükata tagasi pakkumusi hindamiskriteeriumide alusel, ilma et eelnevalt kontrollitakse pakkumuse kõrvalejätmise ja valikukriteeriume.
- (20) Leping tuleks sõlmida majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel vastavalt direktiivile 2014/24/EL.
- (21) Tuleks täpsustada, et kõikide menetluste kõik pakkumused tuleks avada ja neid hinnata, sõltumata sellest, kas on nimetatud spetsiaalne avamis- või hindamiskomisjon. Lepingu sõlmimise otsus tuleks alati teha hindamise tulemusel.
- (22) Arvestades asjaolu, et kriteeriume ei kohaldata kindlaksmääratud järjekorras, tuleb pakkujatele, kes esitasid kriteeriumidele vastava pakkumuse, mis lükati tagasi, ette näha võimalus saada taotluse korral teada eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised.
- (23) Ehitustööde, tarnete ja keerukate teenuste korral tuleks ette näha võimalus nõuda lepingulisi tagatisi, et tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste järgimine vastavalt kõnealuste sektorite tavadele lepingu nõuetekohaseks täitmiseks kogu selle kehtivuse jooksul.
- (24) Tuleb näha ette võimalus lepingu täitmise peatamiseks, et teha kindlaks, kas on tehtud vigu või toimunud eeskirjade eiramine või pettus.
- (25) Selleks et määrata kindlaks, milliseid piirmäärasid ja menetlusi kohaldatakse liidu institutsioonide suhtes, tuleb selgitada, et liidu institutsioone käsitatakse kesksete hankijatena, nagu määratletud direktiivis 2014/24/EL.
- (26) On asjakohane lisada viide kahele direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäärale, mida kohaldatakse ehitustööde, tarnete ja teenuste suhtes. Kõnealuseid piirmäärasid tuleks lihtsustamise ja usaldusväärse finantsjuhtimise eesmärgil kohaldada ka kontsessioonilepingute suhtes, võttes arvesse liidu institutsioonide erivajadusi seoses lepingute sõlmimisega. Direktiivis 2014/24/EL sätestatud ajakohastatud piirmäärasid kohaldatakse seega vahetult liidu institutsioonide hangete suhtes.
- (27) Ooteaja kohaldamise tingimusi tuleb täpsustada.
- (28) Samuti tuleb täpsustada seda, millised ettevõtjad saavad sõltuvalt oma tegevuskohast osaleda liidu institutsioonide korraldatavates hangetes ja sõnaselgelt ette näha võimalus ka rahvusvaheliste organisatsioonide osalemiseks.
- (29) Kõrvalejätmise põhjusi peaks saama kohaldada ka muude eelarve täitmise vahendite suhtes, nagu toetused, auhinnad, rahastamisvahendid ja tasustatud eksperdid, ning kaudse eelarve täitmise korral.
- (30) Määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 tuleks seega vastavalt muuta,

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001, 18. detsember 2000, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ, 24. oktoober 1995, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 60 lõike 2 esimese lõigu punkt d asendatakse järgmisega:
„d) kohaldavad asjakohaseid eeskirju ja menetlusi ning järgivad artikli 108 lõikes 5 sätestatud kohustusi, kui liidu vahenditest rahastamine toimub hangete, toetuste, auhindade ja rahastamisvahendite kaudu;”;
- (2) Esimese osa V jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:
„V JAOTIS
AVALIKUD HANKED JA KONTSESSIOONID”;
- (3) Esimese osa V jaotise 1. peatükis asendatakse 1. 2. ja 3. jagu järgmisega:
„1. jagu
Reguleerimisala ja lepingute sõlmimise põhimõtted
Artikkel 101

Käesolevas jaotises kasutatavad mõisted

1. „Hange” – kinnisvara, ehitustööde, tarnete või teenuste hankimine lepingu alusel avaliku sektori hankija või hankijate poolt ja nende valitud ettevõtjalt.
2. „Avaliku hanke leping” – rahalise tasuga seotud leping, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või enama ettevõtja ja ühe või enama hankija poolt artiklites 117 ja 190 määratletud tähenduses, et täielikult või osaliselt eelarvest tehtava makse eest saada vallas- või kinnisvara või lasta teha töid või saada teenuseid.

Avaliku hanke lepingute hulka kuuluvad:

- a) kinnisvaralepingud;
 - b) tarnelepingud;
 - c) ehitustöölepingud;
 - d) teenuslepingud.
3. „Kontsessioonileping” – rahalise tasuga seotud leping, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või enama ettevõtja ja ühe või enama hankija poolt artiklites 117 ja 190 määratletud tähenduses, et usaldada ettevõtjale ehitustööde tegemine või teenuste osutamine. Tasu seisneb kas ainult õiguses kasutada neid lepingu esemeks olevaid ehitisi või teenuseid või sellises õiguses koos maksetega. Ehitustööde või teenuste kontsessiooni andmisega kaasneb nende ehitiste kasutamise või teenuste osutamisega seotud sellise äririski üleminek kontsessionäärile, mis seisneb nõudluse või pakkumisega seotud riskis või mõlemas korraga. Kontsessionäär loetakse kandvaks äririski, kui tavapärase tegevustingimuste korral ei ole tagatud, et asjaomase ehitise kasutamise või teenuse osutamisega kaetakse tehtud investeeringud või tekkinud kulud.
 4. „Leping” – avaliku hanke leping või kontsessioonileping.
 5. „Raamleping” – ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme avaliku sektori hankija vahel sõlmitud avaliku hanke leping, mille eesmärk on kehtestada tingimused, mida

kohaldatakse teatava aja jooksul sõlmitavate lepingute suhtes, eelkõige seoses hindade ja vajaduse korral seoses kavandatavate kogustega.

6. „Ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik või avaliku sektori asutus, kes pakub toodete tarnimist, ehitustööde tegemist või teenuste osutamist.

7. „Hankedokument” – avaliku sektori hankija esitatud või tema poolt viidatud dokument, milles kirjeldatakse menetluse üksikasju, sealhulgas artiklis 103 sätestatud avalikustamiskord, tehniline kirjeldus või kirjeldav dokument, lepinguprojekt ja pakkumuse esitamise ettepanek.

8. Käesolevat jaotist, välja arvatud artiklid 106–108, ei kohaldata toetuste suhtes ega artikli 125 lõike 8 kohaselt määratletud tehnilise abi lepingute suhtes, mis on sõlmitud EIP või Euroopa Investeerimisfondiga.

9. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad avaliku hanke lepingute ja kontsessioonilepingute ning raamlepingute määratlust ja reguleerimisala.

Artikkel 102

Hankemenetluste ja lepingute suhtes kohaldatavad põhimõtted

1. Kõikide hankemenetluste ja lepingutega seoses tuleb järgida läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtet

2. Kõikide lepingute sõlmimiseks kuulutatakse hankemenetlus välja võimalikult laiaulatuslikult, välja arvatud juhul, kui kasutatakse artikli 104 lõike 1 punktis d osutatud läbirääkimistega hankemenetlust.

Hankija ei kasuta raamlepinguid nõuetevastaselt ega sellisel viisil, millega kavatakse konkurentsi takistada, piirata või moonuta või tegelikult takistatakse, piiratakse või moonutatakse.

2. jagu

Avalikustamine

Artikkel 103

Avalikustamiskord

1. Hankija avaldab hangete kohta, mille maksumus on võrdne artikli 118 lõikes 1 või artiklis 190 kehtestatud piirmääradega või ületab neid, *Euroopa Liidu Teatajas* järgmise teabe:

a) hanketeate hankemenetluse algatamise kohta, välja arvatud artikli 104 lõike 1 punkti d kohase menetluse korral;

b) lepingu sõlmimise teate menetluse tulemuste kohta.

2. Hanked, mille väärtus jääb allapoole artiklites 118 või 190 sätestatud piirmäärasid, tehakse teatavaks asjakohasel viisil.

3. Teatavad andmed lepingu sõlmimise kohta võib jätta avaldamata, kui nende avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks teatavate avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või nende vahelist ausat konkurentsi.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte lepingute avalikustamise ja teadete avaldamise nõudeid käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.

3. jagu

Hankemenetlused

Artikkel 104

Hankemenetlused

1. Hankemenetluse liigid kontsessioonilepingu või avaliku hanke lepingu, sealhulgas raamlepingu sõlmimiseks on järgmised:

- a) avatud hankemenetlus;
- b) piiratud hankemenetlus, sealhulgas dünaamilise hankesüsteemi kaudu;
- c) ideekonkurss;
- d) läbirääkimistega hankemenetlus;
- e) võistlev dialoog;
- f) konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus;
- g) innovatsioonipartnerlus;
- h) osalemiskutsega hankemenetlus.

2. Kui hankeleping või raamleping on kahe või enama institutsiooni, rakendusameti või artiklites 208 ja 209 osutatud asutuse huvides ning kui on võimalik suurendada tõhusust, võivad asjaomased hankijad korraldada hankemenetluse ja hallata selle tulemusel sõlmitavat hanke- või raamlepingut institutsioonidevahelistel alustel ühe hankija juhtimisel.

Nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas vastavalt ELi lepingu V jaotisele asutatud asutused võivad samuti osaleda institutsioonidevahelistes menetlustes.

Raamlepingu tingimusi võib kohaldada ainult nende hankijate suhtes, kes on alates hankemenetluse algatamisest sel eesmärgil kindlaksmääratud, ja nende ettevõtjate suhtes, kes on raamlepingu pooled.

3. Kui hankeleping või raamleping on vajalik institutsiooni ja liikmesriigi ühe või mitme hankija vahelise ühismeetme rakendamiseks, võivad kõnealune institutsioon ja hankijad käesoleva määruse kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktides täpsustatud olukordades hankemenetluse korraldada ühiselt.

Ühiseid hankeid võib korraldada Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) ja liidu kandidaatriikidega, kui selline võimalus on eraldi ette nähtud kahe- või mitmepoolse lepinguga.

4. Hankija võib läbirääkimistega hankemenetlust kasutada ainult käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ettenähtud juhtudel.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankemenetluse liike, dünaamilist hankesüsteemi, ühiseid hankeid, madala maksumusega lepinguid ja arvete alusel tasumist.

Artikkel 105

Hankemenetluse ettevalmistamine

1. Enne hankemenetluse algatamist võib hankija korraldada hanke ettevalmistamiseks esialgse turu-uuringu.
2. Hankija määrab hankedokumentides kindlaks hankelepingu eseme, kirjeldades oma vajadusi ning hangitavate ehitustööde, tarnete või teenuste nõutavaid omadusi ning esitab kohaldatavad kriteeriumid. Samuti märgib ta, millistele miinimumnõuetele peavad vastama kõik pakkumused.
3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte hankedokumentide sisu ja esialgset turu-uuringut käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.

Artikkel 106

Kõrvalejätmise kriteeriumid

1. Ettevõtja jäetakse hankemenetluses osalemisest kõrvale järgmistel juhtudel:
 - a) pankrott, maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, vara haldamine kohtu või likvideerija poolt, kokkulepe võlausaldajatega, äritegevuse peatamine või sarnane olukord siseriiklike õigusnormide alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu;
 - b) artiklis 108 osutatud toimkonna otsuse või lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega tõendatud ametialaste käitumisreeglite oluline rikkumine.
 - c) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega tõendatud selliste sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega seotud kohustuste täitmatajätmine, mis tulenevad tema asukohariigi või hankija riigi või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusnormidest;
 - d) artiklis 108 osutatud toimkonna otsuse või lõpliku kohtuotsusega tõendatud pettus, korruptsioon, osalemine kuritegelikus ühenduses, rahapesu, terrorismi rahastamine, terrorismiga seotud õigusrikkumine, laste tööjõu kasutamine või muu inimkaubanduse vorm;
 - e) liidu eelarvest rahastatava lepingu oluline rikkumine, mille kohta on tehtud artiklis 108 osutatud toimkonna otsus;
 - f) artiklis 108 osutatud toimkonna otsuse või lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega tõendatud eeskirjade eiramine.
 2. Ettevõtja jäetakse kõrvale juhul, kui lõikes 1 osutatud olukorras on isik, kes on selle ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või tal on volitused seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida.
 3. Välja arvatud lõike 1 punktis d sätestatud juhtudel, võib hankija otsustada ettevõtjat mitte kõrvale jätta, kui ettevõtja on oma usaldusvääruse tõendamiseks võtnud parandusmeetmeid.
- Hankija võib otsustada piiratud ajavahemiku jooksul ja kuni esimeses lõigus osutatud parandusmeetmete vastuvõtmiseni ettevõtjat mitte kõrvale jätta, kui see on vältimatu, et tagada teenuste osutamise jätkumine. Sellisel juhul põhjendab hankija oma otsust.
4. Lõike 1 punkti a ei kohaldata ostude puhul, mis tehakse erakordselt soodsatel tingimustel kas oma äritegevust lõpetavalt tarnijalt või likvideerijalt, kes teostab

maksejõuetusmenetlust, võlausaldajatega sõlmitud kokkulepet või muud siseriiklikele õigusnormidele vastavat samalaadset menetlust.

5. Ettevõtja kinnitab, et ta ei ole käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud, kõrvalejätmist põhjustavas olukorras või et ta on käesoleva artikli lõikes 3 osutatud olukorras. Vajaduse korral esitab ettevõtja sama kinnituse selle üksuse kohta, kelle suutlikkusele ta kavatseb toetuda. Hankija võib siiski mitte nõuda nimetatud tõendamist väga madala maksumusega lepingute puhul.

6. Hankija asjaomase taotluse korral esitab ettevõtja alati nõuetekohased tõendid selle kohta, et ta ei ole lõikes 1 osutatud, kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

Kui hankija kahtleb selles, kas lõike 2 nõuded on täidetud, esitab ettevõtja asjaomase taotluse korral teabe isikute kohta, kes on selle ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida. Samuti esitab ta taotluse korral nõuetekohased tõendid selle kohta, et kõnealune isik või kõnealused isikud ei ole lõikes 1 osutatud olukorras, mis on kõrvalejätmise põhjuseks.

7. Hankija võib samuti kontrollida, kas alltöövõtja ei ole käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud, kõrvalejätmist põhjustavas olukorras või et ta on käesoleva artikli lõikes 3 osutatud olukorras.

8. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad kõrvalejätmist põhjustavate olukordade määratlust, parandusmeetmeid ning kinnitust ja tõendeid selle kohta, et ettevõtja ei ole käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud olukorras, mis on kõrvalejätmise põhjuseks.

Artikkel 107

Pakkumuse tagasilükkamine

1. Lepingut ei sõlmita menetluses osalenud ettevõtjaga, kes:

- a) on mõnes hankemenetlusest kõrvalejätmist põhjustavatest olukordadest, millele on osutatud artikli 106 lõigetes 1 ja 2;
- b) on menetluses osalemiseks nõutavate andmetena esitanud valeandmed;
- c) on varem osalenud hankedokumentide ettevalmistamisel, millest tulenevat konkurentsi moonutamist ei saa heastada.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad konkurentsi moonutamise vältimise meetmeid, ning kinnitust ja tõendeid selle kohta, et ettevõtja ei ole käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud olukorras, mis on kõrvalejätmise põhjuseks.

Artikkel 108

Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteem

1. Komisjon loob liidu finantshuvide kaitsmise süsteemi ja haldab seda. Süsteem hõlmab liidu finantshuvisid ähvardavate ohtude varajast avastamist, artikli 106 lõikes 1 nimetatud olukorras olevate ettevõtjate kõrvaljätmist hankemenetlusest ja sellistele ettevõtjatele rahalise karistuse määramist, kes on artikli 106 lõike 1 punktis b, d, e või f nimetatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

2. Liidu finantshuvisid ähvardavate ohtude varajane avastamine põhineb tabelil, mida edastab:

- a) OLAF kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega ((EU, Euratom) nr 883/2013* juhul, kui OLAFi juurdluse käigus selgub et, liidu finantshuvide kaitseks võib olla asjakohane võtta ettevaatusabinõusid;
- b) komisjoni või rakendusameti eelarvevahendite käsutaja juhul, kui on tegemist ametialaste käitumisreeglite oletatava olulise rikkumise, eeskirjade eiramise, pettuse või lepingu olulise rikkumisega;
- c) mõni teine institutsioon, asutus või Euroopa amet juhul, kui on tegemist ametialaste käitumisreeglite oletatava olulise rikkumise, eeskirjade eiramise, pettuse või lepingu olulise rikkumisega.

Esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud teave edastatakse viivitamata komisjoni raamatupidamissüsteemi kaudu komisjoni ja tema rakendusametite eelarvevahendite käsutajatele, kõikidele teistele institutsioonidele, asutustele ja Euroopa ametitele, et võimaldada neil võtta eelarve täitmisel ennetavaid ajutisi ja kaitsemeetmeid. Kõnealused meetmed ei tohi minna kaugmale hankedokumentide tingimustest.

3. Artikli 106 lõike 1 punktides b, d, e ja f osutatud olukordade jaoks moodustab komisjon komisjoni või tema rakendusameti eelarvevahendite käsutaja taotluse alusel toimkonna või mõne teise institutsiooni, asutuse või Euroopa ameti taotluse alusel ühistoimkonna. Toimkond tegutseb komisjoni ja tema rakendusametite, teiste institutsioonide, asutuste ja Euroopa ametite nimel ning tema ülesanded on järgmised:

- a) taotluse esitaja esitab toimkonnale juhtumi andmed, edastades vajaliku teabe ja menetlusest kõrvalejätmise põhjused;
- b) toimkond edastab ettevõtjale viivitamata kõnealused asjaolud ja neile antud esialgse õigusliku hinnangu, mis võivad osutada artikli 106 lõikes 1 nimetatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavale olukorrale ja/või mille tagajärg võib olla rahaline karistus;
- c) juhul kui eelarvevahendite käsutaja taotlus põhineb muu hulgas OLAFi edastatud teabel, teeb OLAF toimkonnaga koostööd kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013;
- d) toimkond võib otsustada ettevõtja ajutiselt kuni kuueks kuuks menetlusest kõrvale jätta;
- e) enne esialgse või lõpliku otsuse tegemist annab toimkond ettevõtjale võimaluse esitada oma seisukoht;
- f) toimkond võib saadud tõendite ja teabe põhjal teha kõrvalejätmise otsuse, milles muu hulgas märgitakse kõrvalejätmise kestus, ja/või määrata rahalise karistuse, arvestades proportsionaalsuse põhimõtet;
- g) toimkond võib kõrvalejäetud ettevõtja taotluse alusel oma otsust menetlusest kõrvalejätmise aja jooksul muuta, kui kõnealune ettevõtja on võtnud parandusmeetmeid, mis on piisavad, et tõendada tema usaldusväarsust, või esitab uusi andmeid, mis tõendavad, et ta ei ole enam menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, millele osutatakse artikli 106 lõikes 1;
- h) selleks et suurendada kõrvalejätmise ja rahalise karistuse heidutavat mõju, avaldab komisjon toimkonna otsusega seotud teabe oma veebisaidil;
- i) toimkonna otsus tehakse ettevõtjale teatavaks.

Artikli 106 lõike 1 punktides d ja f osutatud juhtudel võib käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud teatamise ja käesoleva lõike esimese lõigu punktis e osutatud võimaluse andmise erandkorras edasi lükata, kui seda on vaja mõjuvatel õiguslikel põhjustel, et kaitsta juurdluse või siseriikliku kohtumenetluse konfidentsiaalsust.

Erandjuhtudel, sealhulgas siis, kui tegemist on füüsiliste isikutega või on vaja kaitsta juurdluse või siseriikliku kohtumenetluse konfidentsiaalsust, võib toimikond otsustada jätta avaldamata käesoleva lõike esimese lõigu punktis h ettenähtud teabe menetlusest kõrvalejätmise või rahalise karistuse kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse õigust eraelu puutumatuselle ja määrusega (EÜ) nr 45/2001 ette nähtud õigusi.

Ettevõtja, kes on toimikonna otsusega menetlusest kõrvale jäetud või kellele on määratud rahaline karistus võib esitada kaebuse Euroopa Ombudsmanile ja taotleda kohtulikku kontrolli.

4. Hankemenetlusest kõrvalejätmise kestus ei tohi ületada ühtegi järgmistest ajavahemikest:

- a) lõpliku kohtuotsusega määratud kõrvalejätmise kestus;
- b) viis aastat artikli 106 lõike 1 punktis d osutatud juhtudel;
- c) kolm aastat artikli 106 lõike 1 punktis b, e ja f osutatud juhtudel;

Ettevõtja jäetakse menetlusest kõrvale nii kauaks, kuni ta on artikli 106 lõike 1 punktis a või c osutatud olukorras.

Käesoleva lõike esimest lõiku ei kohaldata juhul, kui kõrvalejätmisest teavitavad lõikes 5 osutatud ametid ja üksused, kelle suhtes ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL**.

5. Liikmesriikide ja kolmandate riikide ametiasutused ning EKP, EIP, Euroopa Investeeringufond ja üksused, kes osalevad eelarve täitmisel vastavalt artiklitele 58 ja 61:

- a) edastavad komisjonile viivitamata nende omal vastutusel tehtud lõplikus kohtuotsuses või haldusotsuses sisalduva teabe ettevõtjate kohta, kes on artikli 106 lõike 1 punktis a, b, c, d või f osutatud olukorras, märkides ära kõrvaljätmise kestuse;
- b) kontrollivad, kas süsteemis on teavet kõrvalejätmise kohta, ja võtavad seda arvesse, kui nad sõlmivad eelarve täitmisega seotud lepinguid.

Artikli 60 lõike 1 punktis c osutatud meetmete osana võib komisjon ettevõtja kõrvale jätta ja/või määrata rahalise karistuse käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimuste kohaselt.

6. Komisjon avaldab lõikes 5 osutatud ametiasutustelt saadud teabe ettevõtjate menetlusest kõrvalejätmise kohta oma veebisaidil. Komisjon võib avaldada muudest allikatest saadud teavet menetlusest kõrvalejätmise kohta.

7. Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe endiselt kehtivate ja uute menetlusest kõrvalejätmise otsuste koguarvu kohta

8. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad liidu finantshuvide kaitse süsteemi, sealhulgas standardsete menetluste ja avaldatavate üksikasjade,

kõrvalejätmise kestusele seatud piirangute, toimkonna korralduse, kõrvalejätmise kestuse ja rahaliste karistuste kohta.

Artikkel 110

Lepingu sõlmimine

1. Leping sõlmitakse hindamiskriteeriumide alusel, eeldusel et hankija on kontrollinud, et täidetud on järgmised kumulatiivsed tingimused:

- a) pakkumus vastab hankedokumentides kindlaksmääratud miinimumnõuetele;
- b) taotleja või pakkuja ei ole artikli 106 kohaselt menetlusest kõrvale jäetud või tema pakkumust ei ole artikli 107 kohaselt tagasi lükatud;
- c) taotleja või pakkuja vastab hankedokumentides kindlaksmääratud valikukriteeriumidele.

2. Hankija tugineb hankelepingu sõlmimisel majanduslikult soodsaimale pakkumusele.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte valiku- ja hindamiskriteeriumide ning majanduslikult soodsaima pakkumuse täpsustamiseks. Lisaks antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte dokumentide kohta, mis tõendavad õigus- ja teovõimet, majanduslikku ja finantssuutlikkust ning tehnilist ja kutsealast suutlikkust, ning elektroonilisi oksjoneid ja põhjendamatult madala maksumusega pakkumusi käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.

Artikkel 111

Pakkumuste esitamine ja hindamine

1. Pakkumuste esitamise korraga tagatakse, et toimub tõeline konkurents ja et pakkumuste sisu jääb konfidentsiaalseks seni, kuni need kõik samal ajal avatakse.

2. Komisjon tagab asjakohaste vahenditega ja artiklit 95 kohaldades, et pakkujad võivad soovi korral esitada pakkumuste sisu ja tõendavad dokumendid elektrooniliselt (e-hange).

Komisjon annab korrapäraselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva sätte rakendamisel tehtud edusammudest aru.

3. Kui seda peetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib hankija nõuda pakkujatelt eelneva tagatise esitamist, et vältida pakkumuste tagasivõtmist.

4. Hankija avab kõik osalemistaotlused ja pakkumused. Ta lükkab tagasi:

- (a) osalemistaotlused, mis laekuvad pärast taotluste vastuvõtmise tähtaega;
- (b) pakkumused, mis laekuvad pärast pakkumuste vastuvõtmise tähtaega või laekuvad hankijale juba avatuna.

5. Avaliku sektori hankija hindab kõiki osalemistaotlusi või pakkumusi, mida lõikes 4 ette nähtud avamisetapis ei ole tagasi lükatud, hankedokumentides täpsustatud kriteeriumide põhjal, et sõlmida leping või korraldada elektrooniline oksjon.

6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad pakkumuste ja osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaegu, hankedokumentidele juurdepääsu, lisateabe

esitamise tähtaegu, kiireloomulistel juhtudel kohaldatavaid tähtaegu ning pakkumuste esitamise korda ja elektroonilisi katalooge. Lisaks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad võimalikku pakkumuse tagatist, pakkumuste ja osalemistaotluste avamist ja hindamist ning avamis- ja hindamiskomisjonide moodustamist.

Artikkel 112

Kontaktid hankemenetluse ajal

1. Hankemenetluse ajal peavad kõik hankija ja taotlejate või pakkujate vahelised kontaktid vastama tingimustele, millega tagatakse läbipaistvus ja võrdne kohtlemine. Pärast pakkumuste vastuvõtmise tähtaja möödumist ei tohi kõnealused kontaktid põhjustada hankedokumentide muutmist või esitatud pakkumuse tingimuste olulist muutmist, välja arvatud juhul, kui see võimalus on lubatud artikli 104 lõikes 1 ette nähtud menetlusega.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad hankija ja taotlejate või pakkujate vahelisi kontakte hankemenetluse ajal.

Artikkel 113

Lepingu sõlmimise otsus ning taotlejate või pakkujate teavitamine

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab kooskõlas hankedokumentides kindlaksmääratud valiku- ja hindamiskriteeriumidega selle, kellega leping sõlmitakse.

2. Hankija teeb kõikidele taotlejatele või pakkujatele, kelle hankemenetluses osalemise taotlused või pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse põhjused ning artikli 118 lõikes 2 osutatud ooteaja kestuse.

Erilepingute sõlmimiseks, mis põhinevad raamlepingul, mille puhul kuulutatakse välja uus konkurss, teatab hankija pakkujatele hindamise tulemused.

3. Hankija edastab kõikidele pakkujatele, kes ei ole menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, kelle pakkumus vastab hankedokumentidele ja kes esitavad kirjalikult asjaomase taotluse, järgmise teabe:

a) eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised ning selle pakkuja nime, kellega leping sõlmitakse, välja arvatud juhul, kui on tegemist erilepingutega, mis põhinevad raamlepingul, mille puhul kuulutatakse välja uus konkurss;

b) andmed pakkujatega toimuvate läbirääkimiste ja dialoogi kohta.

Teatavaid andmeid võidakse siiski otsustada mitte avaldada, kui nende avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist või oleks muul viisil vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või nendevahelist ausat konkurentsi.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hindamisaruannet, lepingu sõlmimise otsust ning taotlejate ja pakkujate teavitamist.

Artikkel 114

Hankemenetluse tühistamine

Hankija võib enne lepingule allakirjutamist hankemenetluse tühistada, ilma et taotlejatel või pakkujatel oleks õigus nõuda mingisugust hüvitist.

Otsus peab olema põhjendatud ja see tuleb taotlejatele või pakkujatele võimalikult ruttu teatavaks teha.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, 11. september 2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL, 26. veebruar 2014, riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).”;

(4) Esimese osa V jaotise 1. peatükis asendatakse 4. jagu järgmisega:

„4. jagu

Lepingu täitmine, tagatised ja parandusmeetmed

Artikkel 114a

Lepingu täitmine ja muutmine

1. Lepingu täitmist ei tohi alustada enne lepingule allakirjutamist.

2. Hankija võib lepingut või raamlepingut ilma hankemenetlust korraldamata oluliselt muuta ainult vastavalt käesolevale määrusele vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ettenähtud juhtudel ja eeldusel, et oluline muudatus ei muuda lepingu või raamlepingu eset.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad lepingule allakirjutamist ja lepingu muutmist.

Artikkel 115

Tagatised

1. Kui hankija peab seda asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib ta juhtumipõhiselt ja riskianalüüsi alusel nõuda töövõtjatelt, v.a madala maksumusega lepingute puhul, tagatise esitamist, selleks et:

a) piirata eelmaksetega seotud finantsriske;

b) tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste täitmine ehitustööde, tarnete või keerukate teenuste korral;

c) tagada lepingu täielik täitmine pärast lõppmakse tegemist.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju töövõtjatelt nõutavate tagatiste kohta ja riskianalüüsi kriteeriume.

Artikkel 116

Olulised vead, eeskirjade eiramine või pettus

1. Kui selgub, et hankemenetluses on esinenud olulisi vigu, eeskirjade eiramisi või pettust, peatab hankija menetluse ja võib võtta mis tahes vajalikke meetmeid, sealhulgas menetluse tühistada.

2. Kui pärast lepingu sõlmimist selgub, et hankemenetluses või lepingu täitmisel on esinenud olulisi vigu, eeskirjade eiramisi või pettust, võib hankija peatada lepingu täitmise või vajaduse korral lõpetada lepingu.

Lepingu võib peatada ka selleks, et kontrollida, kas on tehtud väidetavaid olulisi vigu, on toimunud väidetav eeskirjade eiramine või pettus.

Kui olulistes vigades, eeskirjade eiramises või pettuses on süüdi töövõtja, võib hankija olenevalt oluliste vigade, eeskirjade eiramise või pettuse raskusest lisaks sellele keelduda maksimisest või nõuda tagasi alusetult makstud summad.

3. Euroopa Pettustevastane Amet täidab ülesandeid, mis on komisjonile antud nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest) (¹), et viia läbi kohapealseid kontrole ja kontrollimisi liikmesriikides ning vastavalt kehtivatele koostöö- ja vastastikuse abistamise lepingutele ka kolmandates riikides ja rahvusvaheliste organisatsioonide ruumides.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju lepingu peatamiseks oluliste vigade, eeskirjade eiramise ja pettuse korral ning oluliste vigade ja eeskirjade eiramise määratlust.

(5) (1) ELT L 292, 15.11.1996, lk 2.”; Artikleid 117 ja 118 muudetakse järgmiselt:

„Artikkel 117

Hankija

1. Institutsioone käsitatakse kesksete hankijatena direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõike 1 punkti 2 tähenduses lepingute puhul, mille nad sõlmivad nende endi arvel. Nad delegeerivad hankija ülesannete täitmiseks vajalikud volitused vastavalt käesoleva määruse artiklile 65.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankija ülesannete delegeerimist.

Artikkel 118

Kohaldatavad piirmäärad ja ooteaeg

1. Selleks et sõlmida avaliku hanke leping või kontsessioonileping, võtab hankija käesoleva määruse artikli 104 lõike 1 kohase hankemenetluse liigi valimisel arvesse direktiivi 2014/24/EL artikli 4 punktides a ja b ette nähtud piirmäärasid. Kõnealused piirmäärad määravad käesoleva määruse artikli 103 lõigetega 1 ja 2 ette nähtud avalikustamise korra.

2. Kui käesoleva määruse kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktides täpsustatud eranditest ja tingimustest ei tulene teisiti, siis ei kirjuta hankija lõikes 1 sätestatud piirmäärasid ületavate lepingute puhul lepingule või raamlepingule eduka pakkujaga alla enne ooteaja möödumist.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad eraldi lepinguid ja lepingute

osadeks jagamist, avaliku hanke lepingute ja kontsessioonilepingute maksumuse hindamist ning lepingule allakirjutamisele eelnevat ooteaega.”;

- (6) Artiklid 119 ja 120 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 119

Hankemenetluses osalemise eeskirjad

Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes kuuluvad aluslepingute reguleerimisalasse, ja kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes asuvad kolmandas riigis, kellega liit on avalike hangete vallas sõlminud erikokkuleppe, selles kokkuleppes sätestatud tingimustel. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankemenetluses osalemiseks vajalikke tõendeid.

Artikkel 120

Maailma Kaubandusorganisatsiooni hankelepingute sõlmimise kord

Kui kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud mitmepoolset avaliku hanke lepingut, võivad hankemenetluses osaleda ka kõnealuse lepingu ratifitseerinud riikide ettevõtjad selles sätestatud tingimustel.”;

- (7) Artikli 131 lõige 4 asendatakse järgmisega:

4. Artikli 106 lõikeid 1, 2, 3 ja 6 ning artikleid 107 ja 108 kohaldatakse ka toetuste taotlejate suhtes. Taotleja kinnitab, et ta ei ole artikli 106 lõikes 1 või artiklis 107 nimetatud olukorras või et ta on artikli 106 lõikes 3 osutatud olukorras. Artiklit 108 kohaldatakse ka toetusesaajate suhtes.”;

- (8) Artikli 131 lõige 5 jäetakse välja.

- (9) Artikli 131 lõige 6 asendatakse järgmisega:

6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad toetustaotluste esitamise korda, tõendeid menetlusest kõrvalejätmise olukorra puudumise kohta, taotlejaid, kes ei ole juriidilised isikud, juriidilisi isikuid, kes esinevad ühe taotlejana, menetlusest kõrvalejätmise otsuseid ja rahalisi karistusi, rahastamiskõlblikkuse kriteeriume ja madala maksumusega toetusi.”;

- (10) Artikli 138 lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Konkursieeskirjades sätestatakse vähemalt tingimused osalemise kohta, sealhulgas artikli 106 lõigetes 1, 2 ja 3 ning artiklis 107 sätestatud menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid, auhinna andmise kriteeriumid, auhinna summa ja selle väljamaksmise kord ning õigus teha menetlusest kõrvalejätmise otsuseid ja määrata rahalisi karistusi.”;

- (11) Artiklile 139 lisatakse järgmine lõige 5a:

„5a Rahalist toetust ei anta sihtotstarbelistele investeerimisvahenditele, finantsvahendajatele ja lõplikele vahendite saajatele, kes on ühes artikli 106 lõike 1 punktis a, b või d või artikli 107 lõike 1 punktis b või c osutatud olukordadest.”;

- (12) Artikli 183 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui Teadusuuringute Ühiskeskus osaleb kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 toetuste andmise või hankemenetlustes, ei kohaldata tema suhtes artiklis 106, artikli 107 lõike 1 punktides a ja b, artiklis 108 ning artikli 131 lõikes 4 sätestatud tingimusi, mis käsitlevad hanke- ja toetuste andmise menetlustest kõrvalejätmist ja rahalisi karistusi.”;

(13) Artiklid 190 ja 191 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 190

Välistegevuse valdkonna hanked

1. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte välistegevuse valdkonna hangete üksikasjalike eeskirjade kohta.

2. Esimese osa V jaotise 1. peatükki, mis käsitleb hangetega seotud üldsätteid, kohaldatakse käesoleva jaotisega hõlmatud hankelepingute suhtes, kui käesoleva määruse kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktides sisalduvatest erisätetest, mis käsitlevad välislepingute piirmäärasid ja nende sõlmimise korda, ei tulene teisiti. Artikleid 117–120 ei kohaldata käesolevas peatükis sätestatud hangete suhtes.

Käesolevat peatükki kohaldatakse:

a) hangete suhtes, kui komisjon ei sõlmi lepingut enda arvel;

b) artikli 58 lõike 1 punkti c kohaselt volitatud üksuste või isikute korraldatud hangete suhtes, kui see on ette nähtud artiklis 189 osutatud rahastamislepinguga.

3. Hankemenetlused tuleb sätestada artikliga 189 ette nähtud rahastamislepingutega.

4. Käesolevat peatükki ei kohaldata valdkondlike alusaktidega kriisiohjamis-, kodanikukaitse- ja humanitaarabioperatsioonide korral rakendatavate meetmete suhtes.

Artikkel 191

Hankemenetluses osalemise eeskirjad

1. Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik isikud, kes kuuluvad aluslepingute reguleerimisalasse, ja kõik teised füüsilised ja juriidilised isikud vastavalt asjaomast koostöövaldkonda käsitlevate alusaktide erisätetele. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Artikli 54 lõikes 2 osutatud juhtudel ning erandlikel asjaoludel, mida vastutav eelarvevahendite käsutaja on nõuetekohaselt põhjendanud, võidakse otsustada lubada hankemenetluses osaleda lõikega 1 hõlmatud kolmandate riikide kodanikel.

3. Kui kohaldatakse kauba- ja teenusturgude avamist käsitlevat kokkulepet, mille osaliseks on liit, võivad eelarvest rahastatavates hangetes kõnealuses kokkuleppes sätestatud tingimustel osaleda ka lõigetega 1 ja 2 hõlmatud kolmandate riikide füüsilised ja juriidilised isikud.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte hankemenetlustes osalemise üksikasjalike eeskirjade kohta.”;

(14) Artiklisse 204 lisatakse järgmine lõige:

„Ekspertide suhtes kohaldatakse artikli 106 lõikeid 1, 3 ja 5, lõike 6 esimest lõiku ja lõiget 7 ning artikleid 107 ja 108.”.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja